

...in alle gevallen het
3 procent willen heb-
riezing van alle salaris-
rijken allerminst van plan

es van PVV-leider Wilders.

1. Leg zijn programma
De verschillen zijn im-
t zijn onderhandelings-
rde. Er is veel dat daar op
dat hij de druk nu ver-
le hervormingen wel de-
ellen.

at het koor van econo-
waarschuwen dat uitstel
1. Binnen Geert Wilders
Het is nu aan de premier
nel genoeg vooruit? Zijn
n is terecht. Maar onvol-
instens zo schadelijk.

Raoul du Pré

len

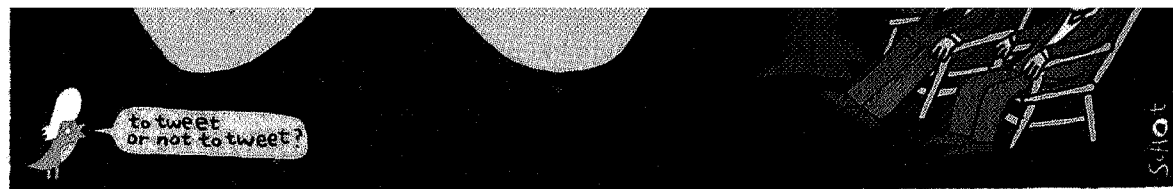
r de NAVO geeft extra
oetvluchtelingen.

schrijft de Raad van Euro-
en om een groep
orig jaar zonder voedsel,
ot op de Middellandse
iden slechts negen van

over het incident opstelde
endigheid van verschil-
en voor een lieten zij na
n te hulp te komen. De
n toen een helikopter
ater en koekjes afwierp.
meer terug te keren. Het
en week later vlak langs
ositie van hun boot be-
t iets gedaan.
lle andere betrokken
vassen. Iedereen ontkent
t schip te weten.
ingen uit Afrika de over-
ssen worden getrokken
arom ook onaanvaard-
lledige openheid van za-
ragedie.

Bert Lanting

o te paffen, dus die we-
neer. Dat de kou alweer
teetje uit de lucht is, zoals
VD gisteren meedeelde,
aast ons niks: een tevren-
den roker is geen onrust-
stoker. Die ene van de
zes die in potentie het
meest bekwaam is in
onrust stoken, Wilders,
rookt mentholsigaretten.
is nog scherp. Van men-
igaretten 'gaat je hoof
, wist Cock van der Laak
larcel van Lieshout)

Snij in bureaucratie, dood hout en onzin

**EWOUT
JANSEN**
is econoom en
publicist.

BEZUINIGEN

We moeten niet wachten met bezuinigen tot betere tijden. Soms met de botte bijl, maar veel vaker met een fileermes moet de onzin worden weggesneden.

Linke partijen zijn voor een duurzame economie. Daar kun je ook moeilijk tegen zijn. Ik zou het ook prachtig vinden als we van de wind konden leven. Maar wat betreft de overheidsfinanciën is het duurzaamheidsdenken vaak minder goed ontwikkeld. Ook niet trouwens bij partijen die rechts heten te zijn.

Bij duurzame overheidsfinanciën lopen de overheidsuitgaven in de pas met de overheidsinkomsten en de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) en blijft de staatsschuld beheersbaar. Op dit moment overschrijdt het financieringstekort de Europese begrotingsnormen. Maar de wil daar echt iets aan te doen verdampt. 'Nu niet, de economie is te fragiel' hoor je overal. *Mañana* dus, als de economie het weer hebben kan. Wanneer denken die wensdenkers dat de economie weer dusdanig hard gaat groeien dat we wél kunnen bezuinigen?

Zelfs wanneer we ons aan Europese begrotingsregels houden zal de staatsschuld absoluut en als percentage van het bbp stijgen. Kijken we naar het volgende voorbeeld. Stel een land heeft een bbp van 100 euro en een staatsschuld van 60 procent van het bbp. Bij het volgens het stabiliteitspact maximaal toegestane financieringstekort van 3 procent van het bbp neemt de schuld toe met

3 euro tot 63 euro. Om weer uit te komen op 60 procent is een bbp nodig van $63:0,6 = 105$ euro. Dat betekent een economische groei van 5 procent. Dat cijfer zit er voorlopig niet in. En als we de economie niet grondig saneren zit zo'n groeicijfer er nooit meer in. Zo stijgt de staatsschuld steeds verder en wordt op een gegeven moment te zwaar.

Tegen overheidsuitgaven en staatsschuld kun je op twee manieren aankijken. Ideologisch en praktisch. Hoe groot het aandeel van de overheid in de economie mag zijn, is mede een ideologische vraag. Puur praktisch gezien hoeft een groot aandeel geen probleem te zijn, maar ideologisch is er van alles tegen in te brengen. Een groot aandeel betekent minder individuele vrijheid en eigen verantwoordelijkheid voor de burgers. En dat geeft wel weer praktische problemen. Want weinig eigen verantwoordelijkheid gaat doorgaans samen met ondoelmatigheid en inefficiëntie. En te weinig vrijheid remt de ondernemingszin.

Het grootste probleem is natuurlijk om die overheidsuitgaven niet onbeheersbaar te laten groeien. Een regeling invoeren die de overheid geld kost, is makkelijk. Politici doen het graag want het maakt ze populair. Regelingen weer afschaffen is moeilijk en stuit altijd op grote weerstand. Ziehier het dilemma van de parlementaire democratie. Helemaal geen systeem dat bevorderlijk is voor duurzame overheidsfinanciën.

Wat is het toch altijd lekker makkelijk om mensen die op de centjes letten weg te zetten als cijferfetisjisten en boekhouders. Wat kun je toch lekker de solidaire peer uithangen door het geleende geld kolkend weg te laten lekken.

Wachten met bezuinigen is geen optie. Het lost niets op en het maakt het bezuinigen later echt niet makkelijker. Uiteraard is het verhogen van belastingen geen bezuinigen. Dat is vanuit overheidsperspectief gewoon de weg van de minste weerstand. En het zal evenzeer moeilijk blijken om ze later, als de economie er wellicht wat beter voor staat, ze

Schrappen van nutteloos, door de belastingbetaler gesubsidieerd werk leidt niet tot welvaartsverlies

weer te verlagen. Dan is de overheid weer gewend aan de hogere inkomstenstroom en zal er ongetwijfeld permanent leuke nieuwe bestemmingen voor weten te vinden.

Ook is het niet verstandig overal met de kaasschaaf langs te gaan. Er moet intelligent bezuinigd en hervormd worden. Ten eerste moet er diep gesneden worden in bureaucratie, dood hout en onzin. Daarvan is er heel veel te vinden. Bij de rijks-overheid en de door haar gefinancierde instanties en organen. Weg ermee. Dat bespaart belastinggeld maar kost uiteraard ook banen.

Maar aangezien dit uiteindelijk nutteloze, door de belastingbetaler gesubsidieerde arbeid is, leidt het niet tot reëel welvaartsverlies. En als we die niet-productieve arbeid op termijn kunnen aanwenden voor het maken van echt waardevolle en relevante producten en diensten kan de economie weer echt groeien. Geen fictieve groei door mensen met geleend geld en belastinggeld aan de pruttel te houden met nonsens, maar echte welvaartstoename.

Snoei is bloei weet iedere tuinier. Hier en daar zal de botte bijl moeten worden gehanteerd. Maar veel vaker zal met een fileermes de onzin moeten worden weggesneden. Daar moeten we niet mee wachten. Dat is de *mañana*-mentaliteit. Dat is niet duurzaam.